

IESKATS VECATES BIBLIOTĒKAS VĒSTURĒ NO TĀS VADĪTĀJU ATMIŅU KRĀJUMIEM

Sagatavoja Ilze Zariņa,

Vecates pagasta bibliotēkas vadītāja,

2020. gads

Par bibliotēkām Vecates pagastā saglabājušās diezgan skopas ziņas.

Pēc Latvijas valsts vēstures arhīva datiem Vecates pagasta bibliotēka pastāv no 1875. gada. Sākotnēji bibliotēkai iepirktas grāmatas par 100 rubļiem. Tāpat sākumā bija ap 40 lasītāji.

1901. gadā Čabiņa (Tschabiņa) no Vecates ziņo: **“Mēs attieši esam ierīkojusī paši ar grāfa kunga palīdzību bibliotēku, kurā ir pāri par 300 sējumiem dažādu grāmatu. Pagasts katru gadu dod 18 rbļ. pabalsta, kas kopā ar lasāmo naudu sanāk ap 25 rbļ., par ko jaunas grāmatas tiek iegādātas.”**

1902. gadā Vecates bibliotēkas pārzinis ir pagasta skrīveris **Birzgalis**. “Bibliotēkā dabūjami gandrīz visi latviešu žurnāli, labākie mūsu pašu tautiešu sacerējumi arī pārcēlumi no labākiem krievu, poļu un vācu rakstniekiem.” 1914. gadā bibliotēkā ir ap 400 sējumu. Bibliotēku pārzina Vecates pagasta padomes ievēlēta komisija. Grāmatas izsniedz visiem par brīvu.

Lielinieku laikā bibliotēka tiek pilnīgi iznīcināta. Pēc pirmā pasaules kara tā tiek atjaunota. To pārzināja pagasta padomes ievēlēta komisija.

1922. gadā pārziņa pienākumus veic **J. Girgensons**. Bibliotēka atrodas Vecates pagasta namā.

1924. gada jūnijā Vecates pagasta valde no kultūras fonda saņem 547 grāmatas. Bibliotēku pārzina darbvedis **Rozenbergs**. Šajā gadā izsniegums ir 713, no tā 626 daiļliteratūra. Bibliotēka ir pieejama 3 reizes nedēļā. Grāmatas izsniedz bez maksas visiem pilngadīgajiem pagasta iedzīvotājiem. Līdzekļus bibliotēkas uzturēšanai dod pagasta padome.

1925. gadā izsniegums ir 1464, no tā 1245 – daiļliteratūra.

1926. gadā izsniegums ir nedaudz pieaudzis – 1467, daiļliteratūra 1230. Bibliotēkai iepērk 11 grāmatas par Ls 46.50. No Kultūras Fonda saņem 11 žurnālus. Reģistrēti 42 lasītāji.

1927. gadā iepērk 13 grāmatas Ls 35.90 vērtībā. Izsniegums ir 1551, daiļliteratūra – 1247.

1928. gadā izsniegums ir 1610, daiļliteratūra 1221.

1930. gadā bibliotēkai tiek dāvinātas 69 grāmatas. Fondā ir 852 sējumi. No kultūras Fonda pienāk 4 žurnāli. Reģistrēti 50 lasītāji, izsniegums 812. Bibliotēku pārzina **A. Teteris**.

1931. gadā iepērk 44 grāmatas par Ls 86.50. Dāvinātas 27 grāmatas. Bibliotēkā ir 923 sējumi, no kuriem 41 tiek norakstīts, paliek 882 sējumi. No Kultūras Fonda pienāk 3 žurnāli. Reģistrēti 49 lasītāji, izsniegums 853. Bibliotēka darbojas 2 reizes nedēļā no 13-16.

1933. gadā bibliotēku papildina ar 33 pirktām grāmatām par Ls12.70. Fondā ir 993 sējumi. No Kultūras Fonda pienāk 3 žurnāli. Pārzinis ir zemkopis **K. Rusmanis**.

No 1934. līdz pat 1938. gadam fonds netiek papildināts ne ar pirktām, ne ar dāvinātām grāmatām. 1936. gadā no apgrozības izņem 10 grāmatas.

Lasītāju skaits un izsniegums no 1934.-1937.gadam

Gads	1934.	1935.	1936.	1937.
Lasītāji	71	50	33	33
Izsniegums	672	298	442	361

1934., 1935. un 1937. gados no Kultūras Fonda pienāk viens žurnāls. No 1934. gada bibliotēka darbojas katru dienu, izņemot sestdienas un svētdienas. No 1936. gada bibliotēku pārzina E. Rozenbergs.

1938. gadā iepērk 28 grāmatas par Ls 114.36, tiek iesieti 10 žurnāli. No apgrozības izņem 32 grāmatas. Fondā ir 989 sējumi. Reģistrēti 27 lasītāji, izsniegums 267.

1939. gadā bibliotēkā ienāk 9 dāvinātas grāmatas, norakstītas 2 grāmatas. Fondā paliek 996 sējumi. Bibliotēkai ir 28 lasītāji, izsniegums 270. Bibliotēka darbojas reizi nedēļā no 9-11, to pārzina **R. Hochbergs**.

1940. gadā nodega Vecates pagasta valdes ēka un sadega arī bibliotēkas grāmatas.

1945. gadā bibliotēka atsāk darboties. Tā atradās "Strazdiņu" mājās, kurās atradās arī pagasta padome. Fondā bija 230 grāmatas. Grāmats izsniedza **Paulīne Alksne**.

1950. – 1953. gadam par bibliotekāri strādāja **Elvīra Lupika**. Fonds – 3060 grāmatas.

1954. gadā bibliotekārs bija **Augusts Puķītis**.

1955. gadā bibliotekāre bija **Helēna Vilcāne**.

1957. – 1959. gadam bibliotekāre bija **Aina Podiņa**.

1959. – 1963. gadam bibliotēku vada **Inta Lupika**.

Vecates muižas kungu māja, 20.gs. I puse

1962. gadā bibliotēka pārcēlās uz pagastmāju bijušajā Vecates muižā. Fonds – 7496 grāmatas. Bibliotēkas darbs kļuvis sparīgāks. Pieaudzis lasītāju skaits. Notikušas grāmatu izstādes, tikuši iekārtoti stendi un uzskatāmā aģitācija.

1965. gada pirmajā pusē bibliotēku vadīja **Renāte Sniega** un **Taiga Šmite**.

No 1965. gada augusta par bibliotekāri sāk strādāt **Vilma Bērziņa**.

Vilmas Bērziņas atmiņas par darbu Vecates pagasta bibliotēkā

“Beidzot kultūras darbinieku tehnikumu, atnācu strādāt uz Vecati un sāku strādāt par tautas nama vadītāju. Nostrādāju vairāk kā gadu, kad 1965. gadā atbrīvojās bibliotēkas vadītāja vieta. 1965. gada augustā sāku strādāt kā Vecates 1. bibliotēkas vadītāja.

Ir pagājuši 44 gadi, kad atskatos uz pirmajiem darba gadiem bibliotēkā. Bibliotēka atradās Vecates muižas ēkā, vienā mazā istabiņā, otrā atradās Vecates padomju izpildu komiteja.

Sākums bija grūts, jo bija nopietni jāsakārto grāmatu fonds un katalogi. Katalogi bija bēdīgā stāvoklī. Laika gaitā, atbilstoši tā laika prasībām, sakārtoju fondu un katalogus.

Tā kā grāmatu fonds palielinājās, telpu platība neapmierināja. Likvidējoties “Salaca” kolhozam, atbrīvojās saimniecības grāmatvedības telpas un bibliotēka varēja pārcelties uz šīm telpām “Strautnieki”, kur bibliotēka saņēma plašākas telpas – lielu lasītavu un telpu grāmatu fondam.

Atkal problēma – grāmatu plaukti!

Šodien neticami, bet es tos veidoju no kolhoza atstātajiem skapjiem, pārveidojot par plauktiem. Pašai arī bija jāveido stendi grāmatu izstādēm, lozungiem, kas tanī laikā bija obligāti gan ikdienai, gan svētkiem.

Tā kā telpas bija plašākas, apkalpošana patīkamāka un apmeklētāju ieinteresētība lielāka. Blakus telpā – priekšelpā bija iespēja apmeklētājiem spēlēt novusu, galda tenisu. Vakaros notika kino izrādes.

Kā vienmēr, bibliotēkām bija jābūt visa ciema kultūras pasākumu organizētājam, kaut arī tie nesaistījās ar tiešo bibliotēkas darbu. Jāpalīdz organizēt bērniības svētki, laulību reģistrācija, ražas svētki u. c. Tā kā iepriekš biju strādājusi par tautas nama vadītāju turpināju, lai pastāvētu jauktais koris. (piedalījās arī rajona dziesmu svētkos). Kori vadīja Mazsalacas vidusskolas skolotājs Jānis Mencis. Arī sieviešu ansambli. Jauniešu deju kolektīvu, veco ļaužu deju kolektīvu vadīja skolotāja Alīna Ādmine, pianiste Daina Ozoliņa. Lauku mūziķu kapelu vadīja Jānis Šmits. Bija jāorganizē arī konkursi starp ciemiem, kuros vērtēja gan bibliotēkas darbu, gan pašdarbību kopumā.

Bibliotekāre Vilma Bērziņa

Bet vēl neticamāk, ka bibliotēkām bija visa uzskatāmā aģitācija – planšetes, plakāti, stendi (kā toreiz sauca) bija jāveido, jāraksta ne tikai bibliotēkā, bet arī sovhozā “Austrumi” kantorī, katrā ražošanas iecirknī, darbnīcās un fermās. No rītiem plkst. 7⁰⁰ jāsaņem ziņas no agronoma par iepriekšējā dienā paveikto un jāpieraksta grafikas stendos visos ražošanas iecirkņos, pat to cik katra slaucēja izslaukusi. Un, protams, tas viss par bibliotēkara algu, kura bija laikiem 38 vai 48 rbj. (Tā laika partijas politika).

Atskatoties uz šo darba slodzi, protams, pirmajā vietā bija bibliotēkas darbs dienā, katalogi pa naktīm kārtoti un pašdarbība vakaros.

Ļoti patīkami atcerēties sadarbību ar Vecates pamatskolas skolotājiem – Aleksandru Petrovu, Aiju Penku un skolas audzēkņiem. Es no viņiem saņēmu lielu mīlestības devu un prieku darboties. Centos regulāri iet uz skolu, lai iepazīstinātu audzēkņus ar literatūru, nesu uz skolu lasīšanai bērniem grāmatas un organizējām konkursus, kopējus svētku brīžus.

1974. gadā uzcēla jaunu ēku – Vecates izpildkomiteju. Un šajā ēkā bija paredzētas telpas arī bibliotēkai – gaišas, saulainas, parketa grīda, labi apgaismotas, bet mazas, vajadzība bija pēc plašākām, jo grāmatu fonds palielinājās un bija grūti izkārtot literatūru brīvi un uzskatāmi. Atkal problēmas – vajadzēja jaunu inventāru. Plauktus un kataloga skapi izgatavoja Rūjienas mēbeļu kombināts.

Jaunas telpas, arī lasītāju interese pieauga. Sadarbība ar skolu turpinājās, bērni, skolotāju vadībā, nāca uz bibliotēku, lai iepazītos ar jaunāko literatūru un katalogiem.

Labā sadarbība bija ar bērnudārza audzinātājiem, ar sovhoza speciālistiem un direktoru Jāni Krastiņu. Viņš arī iesaistījās bibliotēkas organizētajās literatūras tiesās, kuras tolaik bija ļoti populāras visās rajona bibliotēkās un, mēs bibliotekāri viens no otra mācījāmies. Es arī no Mazsalacas bibliotēkas – tad sāku organizēt savā bibliotēkā. Izmantoju galvenokārt latviešu rakstnieku darbus, piemēram, R. Ezeras un I. Indrānes darbus. Šajā literārās tiesās kā tiesneši, advokāti darbojas sovhoza direktors Jānis Krastiņš, agronome Ilze Reliņa, veterinārārsts Juris Dambergs, bibliotēkas lasītāji, pasta priekšniece Berta Velberga u. c. Bibliotēkā apmeklētākās bija derīgo padomu stundas. Pārrunu tematu izvēlējamies kopā ar lasītājiem pēc viņu interesēm. Veidoju plašas grāmatu izstādes, papildināju ar grāmatām no Mazsalacas pilsētas bibliotēkas.

Tēmas bija gan par augļkopību, biškopību, medicīnu, kosmētiku, rokdarbiem, ziedu audzēšanu. Veidojām plašas ziedu izstādes katru gadu pavasaros un rudenos, arī rokdarbu izstādes. Tā kā darbojās aušanas pulciņš, tad arī šīs rokdarbu izstādes bija interesantas un apmeklētas. Uz ziedu un rokdarbu izstādēm nāca apmeklētāji ne tikai vietējie iedzīvotāji, bet regulāri brauca no Sēļu pagasta un arī no Matīšu pagasta.

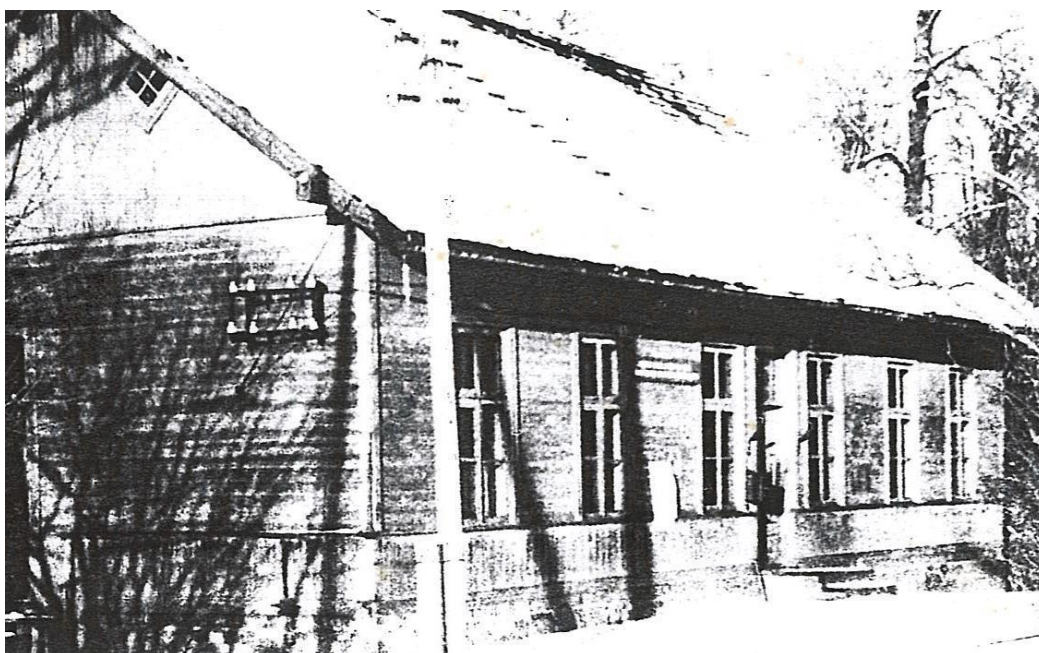
Šajās derīgo padomu stundās praktiski gājām uz augļu dārziem, mācoties par koku slimībām, potēšanu u. c. Vadītāji, piemēram, Lauma Sniķere uz nodarbībām ņēma līdzi paraugus kā kosmētikā un veselības uzlabošanai izmanto bišu produktus.

Lai grāmatas būtu pieejamas visiem lasīt gribētājiem, kuri dzīvoja tālāk no bibliotēkas, veidojām grāmatu izsniegšanas vietas: Rimeikās, Veckleīņos, Tūtmeļos. Grāmatas tika piegādātas arī pēc lasītāju pieprasījuma 1 – 2 reizes mēnesī.

Skatoties no šodienas un tām iespējam ko sniedz informātikas tehnoloģijas, tad mans darbs ir niecība. Bet bibliotēkas darbs tika novērtēts ar teicamas bibliotēkas nosaukumu. Tagad atskatoties es domāju – par ko?”

Vilma Bērziņa 2007. g. maijā

1968. gadā bibliotekai ierādītas plašākas telpas “Strautniekos”. Tiek izveidota arī otra bibliotēka, Košķeles muižas ēkā, ar vadītāju **Irinu Rudzīti**.

Vecates pagasta Strautnieku mājas. Te 20. gs 60. gadu otrajā pusē atrādās Vecates pagasta bibliotēka

Irinas Rudzītes atmiņas par darbu Vecates pagasta bibliotēkā

“Šajā vietā kādreiz bija bibliotēka. Es skatos uz drupām un domāju – nav cilvēki saglabājuši šo celtni ne no laika ritējuma, ne no ļaužu barbariskuma.

Iespējams, ka gadiem ritot, daudz kas ir aizmirsies, izdzēsies no atmiņas, taču dažreiz

sapņos es atkal ieeju savā pirmajā un pēdējā bibliotēkā, kurā pagāja mana jaunība un pirmie darba gadi.

1968. gada 1. oktobrī mani pieņēma darbā par bibliotekāri. Mana darba vieta izrādījās gara istaba ar vienu logu telpas galā. Grīda bija no nekrāsotiem dēļiem, gaisā bija jūtama putekļu un nekoftas telpas smaka. Vajadzēja savest šo istabu kārtībā, ko arī darīju. Darbojoties un visu kopjot zuda laika izjūta, bieži paliku pēc darba.

Ārā jau bija pirmās salnas, bet manā bibliotēkā bija vēl jūtama krāsas smarža. Aukstuma dēļ logu vaļā vērt nevarēja, vienīgā krāsns pie ieejas durvīm siltumu deva maz. Sāku pierakstīt un reģistrēt esošās grāmatas, katrai piešķirot kārtas numuru. Īsti neatceros, cik tieši grāmatu bija bibliotēkā, apmēram, desmit tūkstoši. Jūtos ļoti atbildīga par katru man uzticēto grāmatu, tās, kuras bija bojātas, laboju kā mācēju, ievākojot jaunus vākos, ielīmējot izplīsušās lapas.

Irina Rudzīte

Jūtami trūka bērnu literatūras. Nesu no mājām grāmatas, žurnālus, lūdzu lasītājus dalīties ar saviem grāmatu krājumiem. Man ļoti svarīgi šķita, lai lasītājs manā bibliotēkā varētu atrast tieši viņu interesējošo grāmatu, kas palīdzētu viņam saprast sevi, citus, pasauli.

Grūtus laikus pārdzīvojam gan es, gan mana bibliotēka. Aukstums, literatūras un līdzekļu tās iegādei nepietiekamība, haoss grāmatu plauktos... Kamēr visu sakārtoju, saklasificēju grāmatas pēc to žanra, literatūras vieda, kamēr tika savestas kārtībā lasītāju kartiņas, pagāja ne viens mēnesis vien. Pricēja lasītāju atsaucība un tas lika just, ka mans darbs ir vajadzīgs un cilvēkiem nepieciešams.

1969. gada februārī iestājos bibliotekāru kursos. Kursi bija 5 mēnešu garumā, mācīties bija ļoti interesanti un aizraujoši. Veiksmīgi tos pabeidzu, ieguvu daudz noderīgu atziņu, daudz draugu. Bijām tolaik jauni, optimisma un jaunu plānu pārpildīti. (Pēc daudziem gadiem – 1981.gadā – iestājos bibliotekāru tehnikumā, taču nepabeidzu to, jo aizgāju no bibliotekāres darba.)

*Turpināju strādāt ar lasītājiem, veicot aptaujas par viņu interesējošiem darbiem. Tika noorganizētas **trīs mazas bibliotēkas filiāles** dažādās vietās (no kurām vienu vadīja mana*

mamma **Vladislava Razvadovska**) ar mērķi, lai attālinātie lasīt gribētāji varētu ērtāk saņemt savu grāmatu. Vienmēr ar prieku strādāju ar cilvēkiem, tika organizēts pašdarbības pulciņš – bija gan dziesmas, gan dejas, gan mazas izrādes. Cilvēki bija ļoti atsaucīgi, ar prieku piedalījās šajā pulciņā, gribētāju uzkāpt uz pašdarbības skatuves netrūka. Scenārijus pasākumiem rakstīju pati. Tika novadīti tematiskie literatūras vakari, kas bija veltīti izcilākajiem un pazīstamākajiem dzejniekiem, rakstniekiem, notikumiem, sveikti Lielā Tēvijas kara dalībnieki, darba pirmrindnieki. (Pašlaik mūsu pagastā dzīvi ir palikuši divi Lielā Tēvijas kara dalībnieki – Platonova Jevdokija un Ameļins Ivans.) Netrūka arī humora pilnu uzvedumu un priekšnesumu, veidojām sienas avīzes, kurās bija atspoguļoti aktuālie notikumi.

70. – 80. gados cilvēki bija ļoti aktīvi grāmatu lasītāji, viņiem patika piedalīties manis rīkotajā pašdarbībā. Nebija jau toreiz vēl ne datoru, ne satelīttelevīzijas, televīzijā reti rādīja labas filmas un interesantus raidījumus. Cilvēkiem patika pulcēties kopā mūsu kopīgi organizētajos pasākumos, tā bija iespēja gan izdejoties, gan izdziedāties, gan iepazīties. Ne viens vien laulāts pāris pagastā ir radies tieši pateicoties šiem vakariem.

Košķeles muiža, padomju saimniecības “Austrumi” centrs, kur 1968. gadā piešķir telpas Vecates ciema 2. bibliotēkai

Pēc labām un pieprasītām, lasītāju vidū populārām grāmatām, veidojās rinda. Cilvēkiem patika rakstnieku Ivanova A., Abramova V., Rasputina V. un citu rakstnieku grāmatas, daudz lasīja par Lielo Tēvijas karu, detektīvus un, protams, par mīlestību. Bērnu vidū populāra bija grāmatu sērija “Pasaules tautas pasakas”. Grāmatu noformējums palika krāšņāks, attēliem bagātāks, pašas grāmatas – atklātākas un interesantākas.

1982. gada 1. aprīlī bibliotēka tika centralizēta. Mums, pagastu bibliotekāriem, tika piešķirts nosaukums – vadītājs – vecākais bibliotekārs. Pēc bibliotēku centralizācijas šajā darbā nostrādāju maz – līdz 1982. gada jūnijam. Vēl šajā darbā es atgriezos 1984. gadā kā bibliotekāra vietniece. Pavisam no bibliotekāra amata es aizgāju 1985. jūlijā.

Es esmu nostrādājusi bibliotēkā piecpadsmit ar pusi gadus. Daudz kas šajos gados bija – gan labais, gan sliktais, gan prieks par padarīto, gan uztraukums par nepaveikto – kā jau katrā darbā. Bet mīlestība pret grāmatu ir palikusi līdz pat šai dienai, kad esmu jau pensijā. Mīlestību pret

grāmatu esmu ieaudzinājusi arī savos bērnos. Kādreiz, sen, sen atpakaļ mana mamma pierakstīja mani kā lasītāju Mazsalacas pilsētas bibliotēkā, kur par vadītāju tad strādāja Vija ..., tad viņa bija pavisam jauna meitene. Nesen šajā bibliotēkā es pierakstīju savu mazdēlu.

Kad ieeju Vecates pagasta bibliotēkā, kurā bez grāmatām un daudz ziediem ir arī tāda mūsdienās nepieciešama lieta kā datori, es priecājos par to, ka ir saglabājusies šī bibliotēka, par to, ka viņa ir tīra, izremontēta, ka lasītāji tajā var ne tikai iepazīties ar jaunāko literatūru vai pārlasīt iecienīto, bet izmantoto arī tādu mūsdienīgu iespēju kā internets. Šo telpu nevar ne salīdzināt ar manu bijušo bibliotēku – tumšu, aukstu, ar vienu nelielu logu, kurā pūta visi ziemeļu vēji, bet tik mīļu un tuvu man manās atmiņās.

Pat līdz šai dienai mani bijušie lasītāji aktīvi iesaistās dažādos pasākumos – piedalās dejās, floristikas un citos pulciņos – Sarmīte Luste, Jevgeņija Triduba, Baiba Dreija, Brambate Tatjana – visi šie cilvēki savā laikā bija arī mana pašdarbības pulciņa dalībnieki. Aktīvi grāmatu lasītāji un palīgi man manā darbā bija Skorkina Valentīna, Ameļina Rīta, Platonova Jevdokija, Krivenkova Vera un daudzi citi.

Pārlapojot albumu ar to laiku fotogrāfijām, es skatos uz tām un domāju – diemžēl daudzi no tajās redzamajiem cilvēkiem ir jau aizgājuši viņš un daudz man tuvu mīļu draugu, palīgu un lasītāju nav vairs staro dzīvajiem – Siliņš Konstantīns, Razvadovskis Genadijs, Misurevs Nikolajs, Vladimirs Kukainis un daudzi citi. Ir palikuši viņu bērni, mazbērni. Dzīve turpinās, bet atmiņas par tiem laikiem, par manu jaunību un man tik ļoti mīļo bibliotēkars darbu, par cilvēkiem, kas bija man apkārt, paliks manā sirdī vienmēr.”

Irina Rudzīte 2007. g.

1973. gadā Vecates 1. bibliotēkā 222 lasītāji, izsniegumi 5471, no tiem 3459 daiļliteratūra. Vecates 2. bibliotēkā 155 lasītāji, izsniegumi 4848, no tiem 3565 daiļliteratūra.

1974. gadā uzcelta jaunā pagasta māja. Tajā vieta arī 1. bibliotēkai. Tās ir divas istabiņas, diezgan pašauri, jo fonds ir vairāk kā 11 tūkstoši vienības, toties pagasta centrā – cilvēkiem izdevīgākā vietā. Lasītāju skaits 1. bibliotēkā 222, izsniegums 5573. Vecates 2. bibliotēkā 197 lasītāji un 5305 izsniegumi.

1975. gadā Vecates 1. bibliotēkā 225 lasītāji, izsniegumi 5687, no tiem 3502 daiļliteratūra. Vecates 2. bibliotēkā 201 lasītājs, izsniegumi 5627, no tiem 3861 daiļliteratūra.

1976. gada oktobrī par 1. bibliotēkas bibliotekāri sāk strādāt **Ilga Ratniece**. Grāmatu fonds 1426 grāmatas. Bibliotēkā notiek grāmatu apskati, izstādes un darbojas literārais pulciņš. Tiek iestudētas literārās tiesas. R. Blaumaņa jubilejas gadā iestudēta R. Blaumaņa luga “Zagli”, ar kuru uzstājas arī kaimiņu pagastos – Skaņkalnē, Sēļos, Lodē. Vairāk kārt izrādīta literārā tiesa M. Svīre “No cīruļiem līdz griezei”. Uzvests viencēliens A. Upīša “Dzimumdienas rītā”.

Ilgas Ratnieces atmiņas par darbu Vecates pagasta bibliotēkā

“1976. gada oktobrī liktenis man piespēlēja iespēju strādāt Vecates pagasta bibliotēkā. Tā kā jau skolas gados draudzējos ar grāmatām un daudz lasīju, tad piekritu šim darbam ar prieku. Domāju, ka strādājot bibliotēkā varēšu izlasīt daudz vairāk. Taču realitāte bija citāda un lasīšanai laika atlika mazāk.

Biju nokļuvusi pasaulē kurā man trūka zināšanas un apgūt iemaņas vajadzēja ātri. Darbā ievadīja Vilma Bērziņa, kura no Vecates bibliotēkas aizgāja strādāt uz Valmieras bērnu bibliotēku. Vilma bija zinoša un Vecates lasītāju iecienīta. Centos no viņas apgūt nepieciešamās iemaņas un nepazaudēt lasītājus un izsniegumu.

Jau pēc dažiem mēnešiem darbā tika piedāvāti 2 mēnešu kursi Rīgā. Nebija viegli visu aptvert jo trūka pieredze darbā. Bibliogrāfiskais apraksts tad bija jāveic ar roku uz kartiņām. Dažkārt to palīdzēja apgūt Matīšu pagasta bibliotekāre Ritma Kaimiņa.

Ilga Ratniece

Grūtības radīja tas, ka itin bieži trūka kluba vadītāji. Papildus darbam bibliotēkā vajadzēja rīkot pasākumus. Iecienīti bija profesiju vakari. Arī valsts svētki. Tāpat arī vajadzēja organizēt dažādus pulciņus.

Vienmēr patika darbs ar bērniem – pasākumi, literatūras apskati un literāras pēcpusdienas. Pasākumi kopā ar vecākiem un vecvecākiem. Tā tika piesaistīti jauni lasītāji. Salīdzinoši ar šodienu, man šķiet, ka bērni bija aktīvāki un vairāk lasīja. (nebija mobilo telefonu un datoru).

Laba sadarbība ar kaimiņu pagasta bibliotēkām un vienmēr izpalīdzīgām Mazsalacas bērnu un pieaugušo bibliotēku darbiniecēm. Daudz labu padomu saņēmu no Ausmas Rokpeldes. Vienmēr jutu draudzīgu plecu no kolēģēm.

1982. gadā bibliotēku sistēmas reorganizācija un pārgājām Valmieras rajona CBS vadībā.

1991. gadā atkal reorganizācija un nonākam atpakaļ pagastu pakļautībā.

Bibliotēkas darbs – nepārtraukta jaunu iemaņu, zināšanu apguve, papildināšana un mainība. Vairākkārtēji Kultūras ministrijas darbinieku kvalifikācijas celšanas kursi Rīgā. Tādi ilglaicīgāki – 1983. gadā 3 mēneši, 2005. gadā Latvijas Universitātē profesionālās pilnveides izglītības programmas “Bibliotēkzinātne un informācija” 3,5 mēneši.

Izmantoju visas iespējas un piedāvājumus apgūt ko jaunu un pilnveidot darbu. Darbs bibliotēkā man bija tuvs un centos darīt to labi. Grāmata – tā bija un ir mana dzīve.

1981. gadā piedalījās Latvijas bibliotekāru konkursā “Tūrisms un jaunatne” un ieguva 1. vietu, iespēju braukt ekskursijā uz Ļeņingradu kā arī nozīmīti “Labākais grāmatu propogandists”

2002. gada 13. septembrī bibliotēkā kopīgās sarunās ar politiskās partijas Latvijas ceļš pārstāvjiem V. Birkavu un premjeru Bērziņu ieguva dāvinājumā datoru. Tas bija pirmais dators bibliotēkā bez interneta pieslēguma. Tad jau vēlāk interneta pieslēgums 3 datoru tika iegūti trešā tēva dēla projektos visās bibliotēkās.

Iegūstot datorus un interneta pieslēgumu radās nepieciešamība apmācīt lietotājus ar tiem darboties. 2010. gadā organizēju datorapmācības iesācējiem un arī senioriem.

Grāmatu iegādei atvēlētie līdzekļi bija niecīgi. Meklēju iespējas iegūt literatūru. Kontaktējoties ar Imantu Roni no Sidnejas 2002. gadā tika saņemts grāmatu sūtījums.

2003. gadā Vecates bibliotēka ņēma dalību Salacas bibliotēkas biedrībā. Jauni kontakti, kopīgi projekti un kopīgi pasākumi.

2014. gadā kopā ar Burtnieku novada kolēģēm piedalījāmies grāmatu draugu ķēdē Rīgā.

Neatņemama darba sastāvdaļa bibliotēkā bija izstādes – grāmatu, fotogrāfiju, gleznu un rokdarbu. Ik gadus dalība Ziemeļvalstu un bibliotēkas nedēļas pasākumos. Patīkamākā darba daļa – darbs ar bērniem. “Bērnu un Jauniešu žūrija” - atsaucība un ieinteresētība netrūka. Rīkojām

pārrunas par izlasīto, konkursus, zīmējām miļākos grāmatu personāžus. Ņēmām dalību kopīgajos novadu bibliotēku žūrijas pasākumos. Braucām uz Rīgas lielajiem lasīšanas svētkiem.

Savu vietu bibliotēkā atrada pagasta rokdarbnieces.

Ar lasītājiem piedalījāties Valmieras rajona bibliotēkas rīkotajos grāmatu svētkos kuros bija iespēja tikt ar grāmatu autoriem un politiķiem.

Ieraksti darba grāmatiņā:

1980. gadā saņemts Valmieras rajona Kultūras nodaļas Goda raksts.

1981. gadā par 1. vietu soc. Sacensībā Valmieras Kultūras nodaļas Goda raksts.

1982. gadā fotogrāfija tika ievietota Valmieras rajona kultūras darbinieku goda plāksnē.

1982. gadā par 2. vietu soc. sacensībā Valmieras Kultūras nodaļas Goda raksts.

1983. gadā - Valmieras Kultūras nodaļas Goda raksts.

1984. gadā – p/s Austrumi Goda raksts par sabiedrisko aktivitāti.

1986. gadā LKP Valmieras rajona komitejas pateicība par darbu un Atzinības raksts.

Neskaitāmi apliecinājumi un apliecības par mācību kursiem. Darba gados pārvarētās grūtības un prieka pilnie brīži. Apmeklētāju pateicības un sirsnība. Mīlestība pret literatūru un cilvēkiem. Mazā lasītāja pieaugšana un daudzie kopīgie gandarījuma mirkļi par paveikto. Tāds mans bibliotēkas darba gadu mūžs.”

Ilga Ratiece 2020. gada septembrī

Pagastā ap 600 iedzīvotājiem. Bibliotēkā par lasītājiem iesaistījušies ap 200.

Par astoņdesmitajiem gadiem ziņas bibliotēkā nav saglabājušās. Darbu turpina Ilga Ratiece.

Sākot ar 1997. gadu bibliotēka ieguvusi plašas telpas bijušajā sadzīves pakalpojumu ēkā ar nosaukumu “Kultūras centrs”. Bibliotēkai beidzot ir lasītava, atsevišķa istaba bērnu fondam. Ērti izkārtota nozaru literatūra.

Sākot ar 2000. gadu, bibliotēka aug un attīstās, pateicoties gan tehnoloģiju ienākšanai tās ikdienā, gan pašvaldības atbalstam.

Sākas datu bāzu laikmets, kad iedzīvotājiem ir pieejamas plašas informācijas iegūšanas iespējas.

2017. gadā bibliotēkas krājuma kopskaits ir 4563 vienības. Trīs datu bāzes. Notiek grāmatu apmaiņa ar citām bibliotēkām.

Bibliotēkas vadītāja Ilga Ratiece savu darbu beidz 2017. gada decembrī, bet Vecates bibliotēkā darbs turpinās.

Saules mūžu pastāvēt!

Avotu saraksts

- Iluta Kalniņa “Valmieras rajona bibliotēku vēsture no pirmsākumiem līdz 2. Pasaules karam”, Rīga, 2000.
- Vecates bibliotēkas novadpētniecības materiāli
- Kalendārs 2010-2011, Vācu kultūras mantojums Valmieras rajonā